

Dr. Öğr. Üyesi Ferhat USLU

CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÛMET SİSTEMİNE GÖRE
ANAYASA HUKUKU

ANAYASA HUKUKU GENEL ESASLAR-ANAYASA HUKUKU I VE
TÜRK ANAYASA HUKUKU-ANAYASA HUKUKU II DERSLERİ
İÇİN

Dr. Öğr. Üyesi Ferhat USLU

Hasan Kalyoncu Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Anayasa Hukuku Anabilim Dalı
Öğretim Üyesi

CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÛMET SİSTEMİNE GÖRE
ANAYASA HUKUKU

ANAYASA HUKUKU GENEL ESASLAR-ANAYASA HUKUKU I VE
TÜRK ANAYASA HUKUKU-ANAYASA HUKUKU II DERSLERİ
İÇİN

Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş
3. Baskı

FİLİZ KİTABEVİ
İstanbul - 2021

Ekim 2021
Dr. Öğr. Üyesi Ferhat USLU
Anayasa Hukuku
ISBN: 978-975-368-678-5
Üçüncü Baskı: Ekim, 2021
İkinci Baskı: Eylül, 2020
Birinci Baskı: Mayıs, 2017

BASKI

Kiraz Medya Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Matbaacı Sertifika Numarası: 40162

YAYINLAYAN

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A (113)
Vefa-Fatih/İSTANBUL
Tel: (212) 527 0 718
(850) 441 0 359
Faks: (212) 519 20 71
www.filizkitabevi.com
bilgi@filizkitabevi.com
Yayıncı Sertifika Numarası: 48596

Copyright© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

*15 Temmuz 2016 Tarihli
Türkiye'yi İşgal Hareketinin
Şehit ve Gazilerine...*

ÜÇÜNCÜ BASKIYA ÖNSÖZ

İlk baskısı 22 Mayıs 2017; ikinci baskısı 2 Eylül 2020 tarihinde yapılan “Anayasa Hukuku” adlı bu kitap, Anayasa Hukuku Genel Esaslar-Anayasa Hukuku I ve Türk Anayasa Hukuku-Anayasa Hukuku II derslerinin anlaşılmasını kolaylaştırmak amacıyla yardımcı ders kitabı olarak tasarlanmıştır. Bilindiği gibi 21 Ocak 2017 tarih ve 6771 sayılı Kanun’la yapılan Anayasa değişikliklerinin özellikle hükûmet sistemine ilişkin olanlarının 9 Temmuz 2018 tarihinde yürürlüğü girmesiyle birlikte, ülkemizde Parlamenter Hükûmet Sistemi terkedilerek Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi’ne geçilmiştir. 22 Ağustos 1909 tarihinde 1876 Kânûn-i Esâsî’de yapılan değişikliklerle Parlamenter Hükûmet Sistemi’nin benimsendiği ve 1961 Anayasası ile 1982 Anayasası’nda yasama ve yürütme organları arasındaki ilişkilerin anılan hükûmet sistemine göre düzenlendiği düşünüldüğünde, ülkemizin Parlamenter Hükûmet Sistemi tecrübesinin oldukça fazla olduğu kabul edilebilir. Bundan dolayı yaklaşık 70 yıllık bir uygulama tecrübesi ve bilgi birikiminin olduğu Parlamenter Hükûmet Sistemi’nin terk edilerek yeni bir hükûmet sisteminin benimsenmesi, ülkemiz için oldukça zor olmuştur. Bu kitap aynı zamanda yaklaşık 3 yıl gibi çok kısa sayılabilecek bir süredir uygulanan Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi’nin daha iyi anlaşılması için kaleme alınmıştır.

Diğer taraftan günümüzde, niteliğin artırılmadıkça hukuk fakültesi diplomalarının anlamsız hale gelmesi karşısında sağlam bir teorik bilgi birikimi yanında karşılaşılan sorunlar için pratik çözümler önerileri sunma yeteneğinin geliştirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir. Bu değerlendirmeye bağlantılı olarak kitabın sadece hukuk fakülteleri öğrencileri için değil, ayrıca mezuniyet sonrası girilen KPSS, hâkimlik ve savcılık sınavları ile çeşitli kurum sınavlarına hazırlananlar için de yararlı olacağı düşünülmektedir.

Okuyucu için yararlı olması dileğiyle...

Dr. Öğr. Üyesi Ferhat USLU

Ekim 2021

İÇİNDEKİLER

ÜÇÜNCÜ BASKIYA ÖNSÖZ	IX
İÇİNDEKİLER	XI
KISALTMALAR	XXV

BİRİNCİ BÖLÜM

ANAYASA HUKUKUNUN BAZI KONULARI

I. ANAYASA HUKUKU I – ANAYASA HUKUKU GENEL ESASLAR DERSİNİN BAZI KONULARI.....	1
1. Hukukun Anlamı ve İşlevi.....	1
2. “Hukuk, Adalet ve Özgürlük” Kavramları.....	5
3. “Adalet” Kavramı	16
4. “Anayasa” Kavramı	25
5. Katı-Sert Anayasa, Yumuşak-Esnek Anayasa, Kazuistik-Ayrıntılı-Detaylı-Düzenleyici Anayasa, Çerçeve Anayasa, Gerçek-Sahici Anayasa, Gerçek-Sahici Olmayan Anayasa, Ferman Anayasa, Misak Anayasa, İtibarî-Sözde-Semantik Anayasa, Garantist-Güvence Sağlayan-Yaşayan Anayasa, Kamufraj Anayasa, İdeolojik Anayasa, Faydacı Anayasa, Orijinal Anayasa, Taklit Anayasa, Maddi Anlamda Anayasa, Şekli Anlamda Anayasa, Yazılı Anayasa, Yazılı Olmayan-Teâmülfî-Geleneksel Anayasa, Siyasal Anayasa ve Sosyal Anayasa Kavramları.....	27
6. Katı ya da Sert Anayasalar	34
7. Anayasal Örf.....	37
8. Anayasa Yapma İktidarı: “Asli Kurucu İktidar”	39
9. Anayasayı Değiştirme İktidarı: “Tali Kurucu İktidar”	45
10. Suistimalci Anayasacılık	48
11. “Anayasanın Üstünlüğü ve Bağlayıcılığı” ve “Anayasanın Bağlayıcılığı ve Üstünlüğü” İlkeleri.....	51
12. Türk Normlar Düzeninde “Normlar Hiyerarşisi”	57
13. Uluslararası Sözleşmelerin Türk Hukukundaki ve Normlar Hiyerarşisindeki ya da Kurallar Kademelenmesindeki Yeri	60
14. Hakların Devlete Yüklediği Negatif ve Pozitif Yükümlülükler	64
15. Temel Hak ve Özgürlüklerin Anayasa Metinlerindeki Konumlandırılışları Bağlamında Liberal-Burjuva ve Marksist Anayasaları.....	66
16. “Tek İsimli İki Turlu Çoğunluk Seçim Sistemi”nin Özellikleri ve Bu Seçim Sisteminin Siyasal Sonuçları	66

İÇİNDEKİLER

17. Seçim Barajı ve Barajın Anayasaya Aykırılığı Sorunu	68
18. Yargı Birliği İlkesi ve Türkiye'nin Askeri Yargı Düzeni	75
19. Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sisteminde Uluslararası Sözleşmelerin Kabul Edilme Süreci	87
20. "Yasama Yetkisinin Devredilmezliği İlkesi" ve Bu İlkenin İstisnaları	95
21. Maddi Kanun/Şekli Kanun Ayrımı	98
22. Siyasi İktidarın Nitelikleri ve "Egemenlik" Kavramı	100
23. Siyasi İktidarın Kaynağına İlişkin Teokratik Görüşlerle Demokratik Görüşler Arasındaki Temel Farklar	101
24. "Emredici Vekâlet" ve "Temsili Vekâlet" Kavramları ve Bu Kavramların Hükûmet Sistemleriyle İlişkisi	102
25. Devletin Kökeni Hakkında İleri Sürülen Teorileri ve Devleti Oluşturan Kurucu Unsurları	105
26. "Millet" ve "Devlet" Kavramları	107
27. "Egemenlik" Devletin Bir Niteliği midir?	108
28. "Devlet" ve Devletin "Kurumlar Kurumu" Olması	109
29. Devletin Kökeni ve Doğuşu	110
30. Devletin "Hukuki Kişiliği"	112
31. Üniter, Federal ve Bölge Devlet Biçimleri Arasındaki Farklar	113
32. Yetki Genişliği İlkesi ve Merkezi-Üniter Devlet	114
33. Siyasi Partilerin İşlevleri	116
34. Siyasi Parti Sistemleri	117
35. Kitle Partileri	120
36. Baskı Grupları	121
37. Baskı Gruplarının Genel Sınıflandırılması	122
38. İfade Özgürlüğü ve Demokrasi	123
39. Müzakereci Demokrasi	132
40. "Demokrasi Azınlıkların Haklarını Korur, İsteklerini Değil"	135
41. Amerika ve Avrupa Modeli Anayasallık Denetimi	137
II. "1982 ANAYASASI ÖNCESİ OSMANLI-TÜRK ANAYASACILIK HAREKETLERİ"	139
A. 1808 Sened-i İttifak	139
B. 1839 Tanzimat Fermanı-Gülhane Hattı Hümayûnû	141
C. 1856 İslahat Fermanı	178
D. 1875 Adalet Fermanı	184
E. 1876 Kânûn-i Esâsî	190
1. 1876 Kânûn-i Esâsî'deki Yasama Organı	192
2. 1876 Kânûn-i Esâsî'ye Göre Kanun Yapma Usulü	193
3. 1876 Kânûn-i Esâsî'deki Yürütme Organı	194

İÇİNDEKİLER

4. Devlet Başkanı Padişah II. Abdülhamid'in Meclis-i Umumi'yi Açış Konuşması.....	197
5. 22 Ağustos 1909 Tarihli Anayasa Değişikliğinin 1876 Kânûn-i Esâsî'nin Hükûmet Sistemine İlişkin Düzenlemelerinde Meydana Getirdiği Farklılıklar.....	202
6. 1876 Kânûn-i Esâsî'deki Yargı Organı.....	204
7. 1876 Kânûn-i Esâsî'deki Hak ve Özgürlükler	206
F. Teşkilât-ı Esâsiyye Kânûnı.....	207
1. 1921 Teşkilât-ı Esâsiyye Kânûnı Döneminde Yargı Kuvveti ile Temel Hak ve Özgürlüklere İlişkin Anayasal Düzenlemeler	207
G. 1924 Teşkilât-ı Esâsiyye Kânûnı	209
1. 1924 Teşkilât-ı Esâsiyye Kânûnı'nun Öngördüğü Demokrasi Anlayışı ve Anayasanın Böyle Bir Demokrasi Anlayışını Benimsemiş Olmasının Nedenleri	209
H. 1961 Anayasası.....	212
1. 1961 Anayasası'nın Temel Siyasi Felsefesi ve Getirdiği Başlıca Yenilikler	212
2. 1961 Anayasası'nda Parlamenter Hükûmet Sisteminin İşleyişini Güçleştiren Olgular	214
3. 1961 Anayasası ile 1982 Anayasası'nın Hazırlanış ve Kabul Ediliş Süreçlerindeki Farklılıklar.....	216

İKİNCİ BÖLÜM

1982 ANAYASASI İLE İLGİLİ OKUMA PARÇALARI

I. 1982 ANAYASASI İLE İLGİLİ OKUMA PARÇALARI	223
1. 1982 Anayasası'nın Başlıca Özellikleri	223
2. 1982 Anayasası'nın Başlangıç Bölümü'nün Hukusal Niteliği.....	227
3. Bekletici Sorun (Mesele-i Müstehire) ve Ön Sorun (Mütakaddim Mesele) Kavramları	235
4. "Yasama Sorumsuzluğu" ile "Yasama Dokunulmazlığı" Arasındaki Farklar	239
5. Rasyonelleştirilmiş Parlamenterizm Kavramı	242
6. Olağanüstü Hallerde Çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnameler Üzerindeki Denetim	246
7. Olağanüstü Hallerde Çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnameler Üzerindeki Yargısal Denetim ve Anayasa Mahkemesi'nin Bu Tür Kanun Hükmünde Kararnameler İle İlgili Olarak Geliştirdiği Ölçütler	248
8. Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü	254
9. Soyut Norm Denetimi	256

İÇİNDEKİLER

10. Somut Norm Denetimi.....	259
11. Temel Hak ve Özgürlüklerin Askıya Alınması Rejiminin Unsurları	262
12. Türkiye Anayasa Mahkemesi	264
13. Anayasa Değişikliklerine İlişkin Kanunların Yargısal Denetimi	269
14. Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararlarının Yargısal Denetimi	272
15. Türkiye Büyük Millet Meclisi Seçimlerinin Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yenilenmesinin Şartları	274
16. Siyasi Partiler Kanunu'na Göre Siyasi Partilerin Milletvekili Genel Seçimlerinde Aday Belirleme Yöntemleri	276
17. Siyasi Partilerin Tüzel Kişilik Kazanması ve Kaybetmesi.....	276
18. Temel Hak ve Özgürlüklerin Sınırlandırılmasının Genel Sınırlandırma ya da Özel Sınırlandırma Sebeplerine Bağlı Olarak Yapılmasının, Temel Hak ve Özgürlüklere Etkileri.....	278
19. Gensoru	280
20. Parlamenter Hükûmet Sistemine Göre Hükûmetin Kurulması	282
21. Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemine Göre Yürütmenin Göreve Başlaması	290
22. Olağanüstü Hal İlan Edilmesi	299
23. 1982 Anayasası'nda "Seçimlerin Yenilenmesi"	306

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

1982 ANAYASASININ

HAZIRLANMASI, KABUL EDİLMESİ VE TEMEL İLKELERİ

I. 1982 ANAYASASI'NIN HAZIRLANMASI VE KABUL EDİLMESİ	321
II. 1982 ANAYASASI'NIN TEMEL İLKELERİ	325
A. Cumhuriyetçilik İlkesi	328
B. Üniter Devlet İlkesi.....	332
C. İnsan Haklarına Saygılı Devlet İlkesi.....	339
D. Atatürk Milliyetçiliğine Bağlı Devlet İlkesi	342
E. Demokratik Devlet İlkesi.....	345
F. Laiklik İlkesi	353
G. Sosyal Devlet İlkesi.....	357
H. Hukuk Devleti İlkesi	359
1. Kazanılmış Hak Kavramı.....	366
İ. Eşitlik İlkesi.....	367
J. Başlangıçta Belirtilen Temel İlkelere Bağlılık	369

İÇİNDEKİLER

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM 1982 ANAYASASI'NDA TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER REJİMİ

I. GENEL OLARAK.....	373
II. TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİN SINIFLANDIRILMASI	373
A. Kişinin Hakları ve Ödevleri.....	374
1. Kişinin Dokunulmazlığı, Maddî ve Manevî Varlığı	374
2. Zorla Çalıştırma Yasası	375
3. Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği.....	375
4. Özel Hayatın Gizliliği ve Korunması.....	377
5. Kişisel Verilerin Korunmasını İsteme Hakkı.....	377
6. Konut Dokunulmazlığı.....	383
7. Haberleşme Özgürlüğü	384
8. Yerleşme ve Seyahat Özgürlüğü	391
9. Din ve Vicdan Özgürlüğü.....	391
10. Düşünce ve Kanaat Özgürlüğü	392
11. Düşünceyi Açıklama ve Yayma Özgürlüğü	392
12. Bilim ve Sanat Özgürlüğü	393
13. Basın Özgürlüğü	394
14. Süreli ve Süresiz Yayın Hakkı.....	396
15. Kamu Tüzel Kişilerinin Elindeki Basın Dışı Kitle Haberleşme Araçlarından Yararlanma Hakkı	396
16. Düzeltme ve Cevap Hakkı	397
17. Dernek Kurma Özgürlüğü	397
18. Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Düzenleme Hakkı.....	398
19. Mülkiyet Hakkı	399
20. Hak Arama Özgürlüğü.....	399
21. Kanunî Hâkim Güvencesi	399
22. Suç ve Cezalara İlişkin Bazı İlkeler	399
23. İspat Hakkı	400
24. Temel Hak ve Özgürlüklerin Korunması.....	400
B. Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler	401
1. Ailenin Korunması ve Çocuk Hakları	401
2. Eğitim ve Öğrenim Hakkı ve Ödevi.....	401
3. Kıyılardan Yararlanma.....	402
4. Toprak Mülkiyeti.....	402
5. Tarım, Hayvancılık ve Bu Üretim Dallarında Çalışanların Korunması.....	402

İÇİNDEKİLER

6. Kamulaştırma	403
7. Devletleştirme ve Özelleştirme	403
8. Çalışma ve Sözleşme Özgürlüğü	404
9. Çalışma Hakkı ve Ödevi	404
10. Çalışma Şartları ve Dinlenme Hakkı	404
11. Sendika Kurma Hakkı	404
12. Toplu İş Sözleşmesi ve Toplu Sözleşme Hakkı	405
a) Kamu Görevlileri Hakem Kurulu	406
13. Grev Hakkı ve Lokavt	407
a) Yüksek Hakem Kurulu	409
14. Ücrette Adalet Sağlanması	411
15. Sağlık Hizmetleri ve Çevrenin Korunması	411
16. Konut Hakkı	412
17. Gençliğin Korunması	412
18. Sporun Geliştirilmesi ve Tahkim	412
19. Sosyal Güvenlik Hakkı	413
20. Tarih, Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması	413
21. Sanatın ve Sanatçının Korunması	413
C. Siyasi Haklar ve Ödevler	414
1. Türk Vatandaşlığı	415
2. Seçme, Seçilme ve Siyasî Faaliyette Bulunma Hakları	415
3. Siyasi Parti Kurma, Partilere Girme ve Partilerden Ayrılma	416
4. Kamu Hizmetlerine Girme Hakkı	419
5. Mal Bildirimi	419
6. Vatan Hizmeti	419
7. Vergi Ödevi	420
8. Dilekçe, Bilgi Edinme ve Kamu Denetçisine Başvurma Hakkı	420
III. HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİN SINIRLANDIRILMASI REJİMİ	421
A. Olağan Dönemlerde Temel Hak ve Özgürlüklerin Sınırlandırılması	422
1. Öze Dokunma Yasağı	422
2. Sınırlandırmanın Yalnızca Anayasanın İlgili Maddelerinde Belirtilen Özel Sebeplere Bağlı Olarak Yapılabilmesi	424
3. Sınırlandırmanın Ancak Kanunla Yapılabilmesi	426
4. Sınırlandırmanın Anayasanın Sözüne ve Ruhuna Aykırı Olmaması	427
5. Sınırlandırmanın Demokratik Toplum Düzeninin Gereklerine Aykırı Olamaması	428
6. Sınırlandırmanın Laik Cumhuriyetin Gereklerine Aykırı Olmaması	429
7. Sınırlandırmanın Ölçülülük İlkesine Aykırı Olmaması	429
8. Temel Hak ve Özgürlüklerin Doğasından Kaynaklanan Sınırlar	431

İÇİNDEKİLER

9. Anayasa Mahkemesi'nin 27.5.2015 Tarihli Kararının İlgili Bölümleri	432
10. Olağanüstü Dönemlerde Temel Hak ve Özgürlüklerin Sınırlandırılması- Temel Hak ve Özgürlüklerin Kullanılmasının Durdurulması	440

BEŞİNCİ BÖLÜM

1982 ANAYASASI DÖNEMİNDE SİYASİ PARTİLERİN HUKUKİ REJİMİ

I. GENEL OLARAK	445
II. PARTİ KURMA VE PARTİYE ÜYE OLMA	445
A. Parti Kurma	445
1. 21.09.2021 Tarihi İtibariyle Faaliyette Olan Siyasi Partiler	447
B. Partiye Üye Olma	451
1. Partilere Üye Olabilenler	451
2. Partilere Üye Olamayanlar	451
3. Üyeliğe Kabul Şartları	453
III. SİYASİ PARTİ SİCİLİ	454
IV. TEŞKİLATLANMA VE ORGANLAR	455
A. Siyasi Partilerin Teşkilatı	455
1. Partilerin Genel Merkez Teşkilatı	455
a) Büyük Kongre	456
(1) Büyük Kongrenin Yetkileri	456
(2) Büyük Kongrenin Toplantı Yeter Sayısı	457
b) Genel Başkan	458
(1) Eş Genel Başkanlık	459
c) Merkez Karar, Yönetim ve İcra Organları	459
d) Merkez Disiplin Kurulu	460
2. İl Teşkilatı	460
3. İlçe Teşkilatı	461
V. SEÇİMLERİN YAPILMASI	462
VI. TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ SİYASİ PARTİ GRUPLARI	464
A. Grup Genel Kurulu	465
B. Grup Yönetim ve Disiplin Kurulları	465
C. Grup Başkanı	465
VII. ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER	466
A. İbra	466
B. Organlara İlişkin Diğer Hükümler	466
C. Kamu Yararına Dernek Sayılmama	467

İÇİNDEKİLER

VIII. SİYASİ PARTİLERİN KAPATILMASI REJİMİ	467
A. Genel Olarak	468
B. Davanın Açılması ve Görülmesi	469
C. Kapatılma Kararı ve Sonuçları.....	469
D. Anayasa Mahkemesi'nde Açılan Siyasi Parti Kapatma Davaları (1961 ve 1982 Anayasaları Dönemi)	470

ALTINCI BÖLÜM YASAMA ORGANI: TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

I. GENEL OLARAK	477
II. TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ ÜYELERİNİN SEÇİMİ	479
A. Milletvekili Seçilme Yeterliliği	479
B. Seçimlerin Başlangıcı	481
C. Ara Seçimler	483
D. Seçimlerin Yönetimi ve Denetimi	483
1. Yüksek Seçim Kurulu	483
a) Kuruluşu ve Örgütlenmesi.....	485
b) Görev ve Yetkileri.....	487
(1) 7062 Sayılı Kanun'a Göre Görev ve Yetkileri	487
(2) 298 Sayılı Kanun'a Göre Görev ve Yetkileri	488
E. Seçme Hakkının Şartları.....	491
F. Seçim İlkeleri	493
G. Seçim Çevreleri	497
H. Adaylık.....	501
İ. Seçim Sistemi	502
J. Seçim Barajı ve Barajın Anayasaya Aykırılığı Sorunu	503
III. TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ ÜYELERİNİN HUKUKİ STATÜSÜ	511
A. Milletvekilliği Sıfatının Kazanılması	511
B. Milletvekillerinin Göreve Başlaması	516
C. Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesi.....	517
D. Milletvekilliği Sıfatının Düşmesi	518
E. Milletvekilliği İle Bağdaşmayan İşler.....	520
F. Yasama Bağışıklıkları ya da Parlamenter Muafiyetler	521
1. Yasama Sorumsuzluğu	522
2. Yasama Dokunulmazlığı	524
G. Milletvekillerinin Mali Statüsü	532

İÇİNDEKİLER

IV. TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ'NİN İÇ YAPISI	533
A. Başkanlık Divanı	533
B. Siyasi Parti Grupları	538
C. Danışma Kurulu	538
D. Komisyonlar	539
V. TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ'NİN ÇALIŞMA DÜZENİ	547
A. Genel Olarak	547
B. Oylama Yöntemleri	549
C. Toplantı Yeter Sayısı	553
D. Karar Yeter Sayıları	553
VI. TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ'NİN GÖREV VE YETKİLERİ	555
A. Kanun Koymak, Değiştirmek, Kaldırmak	556
1. Torba ya da Temel Kanunlar	562
2. Kanunların Veto Edilmesi	566
3. Kanunların Yürürlüğe Girmesi	567
B. Bilgi Edinmek ve Denetlemek	568
1. Bilgi Edinme ve Denetleme Araçları	568
a) Yazılı Soru	568
(1) TBMM Başkanlığı'na Soru.....	569
b) Genel Görüşme	570
c) Meclis Araştırması	571
d) Meclis Soruşturması.....	572
C. Olağanüstü Hal ile İlgili Kararlar	575
D. Olağanüstü Hallerde Çıkarılan Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerini Görüşmek ve Kabul Etmek	576
E. Bütçe ve Kesin Hesap Kanun Tekliflerini Görüşmek ve Kabul Etmek	576
F. Uluslararası Antlaşmaların Onaylanmasını Uygun Bulmak	578

YEDİNCİ BÖLÜM

YÜRÜTME ORGANI: CUMHURBAŞKANI

I. CUMHURBAŞKANI	581
A. Genel Olarak	581
B. Cumhurbaşkanının Seçimi	581
C. Cumhurbaşkanının Görevinin Sona Ermesi	591
D. Cumhurbaşkanının Görev ve Yetkileri	592
E. Cumhurbaşkanının Sorumluluğu	594
1. Hukuki Sorumluluğu	594

İÇİNDEKİLER

2. Cezai Sorumluluğu	594
F. Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı.....	596
G. Cumhurbaşkanlığı Politika Kurulları	597
H. Cumhurbaşkanlığı Ofisleri	599
İ. Cumhurbaşkanı Yardımcıları.....	599
1. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Atanabilmek İçin Gerekli Şartlar	600
2. Cumhurbaşkanı Yardımcılarının Görev ve Yetkileri	601
3. Cumhurbaşkanı Yardımcılarının Sorumluluğu	601
J. Bakanlar	602
1. Bakanlıklar	603
2. Bakan Atanabilmek İçin Gerekli Şartlar	603
3. Bakanların Görev ve Yetkileri.....	604
4. Bakanların Sorumluluğu.....	605
5. Bakan Yardımcıları	606
K. Devlet Denetleme Kurulu	606
L. Milli Güvenlik Kurulu	610
M. Yüksek Askerî Şûra	612
II. HÜKÜMET SİSTEMİ	614
A. 1961 ve 1982 Anayasaları döneminde kurulan Koalisyon ve Azınlık Hükûmetleri.....	619
III. YÜRÜTMENİN DÜZENLEYİCİ İŞLEMLERİ	621
A. Kanun Hükmünde Kararnameler	621
1. Olağan Dönem Kanun Hükmünde Kararnameleri	621
2. Olağanüstü Hâl ve Sıkıyönetim Kanun Hükmünde Kararnameleri	623
B. Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri	624
C. Cumhurbaşkanlığı Yönetmelikleri	626
D. Tüzükler	627
E. Yönetmelikler	628
F. Diğer İşlemler	629
IV. OLAĞANÜSTÜ YÖNETİM USULÜ: OLAĞANÜSTÜ HÂL	629

SEKİZİNCİ BÖLÜM YARGI ORGANI

I. GENEL OLARAK	643
II. YÜKSEK MAHKEMELER.....	643
A. Anayasa Mahkemesi	643

İÇİNDEKİLER

B. Yargıtay	643
1. Karar Organları	644
a) Daireler.....	644
b) Hukuk ve Ceza Genel Kurulları	644
c) Büyük Genel Kurul	645
d) Başkanlar Kurulları	646
e) Birinci Başkanlık Kurulu	647
f) Yüksek Disiplin Kurulu	647
g) Yönetim Kurulu.....	647
2. Yargıtay Daire ve Kurullarının Görevleri	647
a) Yargıtay'ın Görevleri.....	647
b) Dairelerin Görevleri.....	648
c) Hukuk ve Ceza Genel Kurullarının Görevleri.....	650
d) Büyük Genel Kurul'un Görevleri.....	651
e) Başkanlar Kurullarının Görevleri	651
f) Yüksek Disiplin Kurulu'nun Görevleri.....	653
g) Yönetim Kurulu'nun Görevleri	653
C. Danıştay	654
1. Karar Organları	654
a) Daireler.....	654
b) Genel Kurul	655
c) İdari İşler Kurulu	655
d) İdari ve Vergi Dava Daireleri Kurulları	656
e) İçtihatları Birleştirme Kurulu	657
f) Başkanlar Kurulu	657
g) Başkanlık Kurulu	657
h) Yüksek Disiplin Kurulu	658
i) Disiplin Kurulu	658
2. Genel Sekreterlik	659
3. İdari Hizmetler	659
4. Danıştay Üyelerinin Nitelikleri	659
a) Üye Seçimi.....	660
b) Danıştay Başkanı, Başsavcısı, Başkanvekilleri ve Daire Başkanlarının Nitelikleri, Seçimleri ve Görev Süreleri	661
c) Danıştay Tetkik Hâkimi ve Savcılarının Atanmaları ve Dairelere Verilmeleri	662
d) Memurların Nitelikleri, Atanmaları, İstihdamı, Nakilleri ve Görevlendirilmeleri.....	662
5. Görevleri	663
a) Dava Dairelerinin Görevleri	665
b) İdari ve Vergi Dava Daireleri Kurullarının Görevleri	666
c) İçtihatları Birleştirme Kurulunun Görevleri	666
d) Danıştay Genel Kurulu'nun Görevleri	667

İÇİNDEKİLER

e) İdari İşler Kurulu'nun Görevleri	667
f) Başkanlar Kurulu'nun Görevleri	668
g) Başkanlık Kurulu'nun Görevleri	668
h) Yüksek Disiplin Kurulu'nun Görevleri	669
i) Disiplin Kurulunun Görevleri	669
j) Danıştay Başkanının Görevleri	669
k) Danıştay Başkanvekillerinin Görevleri	669
l) Daire Başkanlarının Görevleri.....	670
m) Üyelerin Görevleri	670
n) Genel Sekreterin Görevleri	670
o) Danıştay Başsavcısının Görevleri	670
p) Savcıların Görevleri	671
q) Tetkik Hâkimlerinin Görevleri	671
6. Göreve İlişkin Kimi Konular	672
D. Uyuşmazlık Mahkemesi	673
1. Kuruluşu	674
2. Yönetim ve Temsili	674
3. İşleyişi	675
4. Raportörlük	677
III. ASKERİ YARGI	678
IV. YARGI ERKİNE İLİŞKİN TEMEL İLKELER	680
A. Hâkimlerin Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı	680
B. Hâkimlik Güvencesi	681
V. HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU	682
A. Görevleri	683
B. Organlar ve Birimleri	684
1. Başkanlık	685
2. Genel Kurul	686
3. Daireler	687
4. Genel Sekreterlik	689
5. Tetkik Hâkimleri	691

DOKUZUNCU BÖLÜM

1982 ANAYASASI DÖNEMİNDE ANAYASA MAHKEMESİ VE ANAYASA YARGISI

I. GENEL OLARAK	695
II. ANAYASA MAHKEMESİ	695
A. Kuruluşu	695

İÇİNDEKİLER

B. Görev ve Yetkileri	699
1. Başkan'ın Görev ve Yetkileri	700
2. Genel Kurul'un Görev ve Yetkileri	702
3. Bölümlerin Görev ve Yetkileri	703
4. Komisyonlar ve Komisyonların Görev ve Yetkileri	703
a) Komisyonlar Raportörlüğü	705
III. DENETLENEBİLEN İŞLEMLER	706
IV. DENETİMİN KAPSAMI.....	706
A. Şekil Bakımından Denetim	706
B. Esas Bakımından Denetim	707
V. DENETİMİN BİÇİMLERİ VE ÖZELLİKLERİ	708
A. Soyut Norm Denetimi- İptal Davası.....	709
B. Somut Norm Denetimi-İtiraz Yolu	711
C. Bireylerin Doğrudan Başvurusu-Anayasa Şikâyeti	714
VI. DENETİMİN ETKİ VE SONUÇLARI	717
VII. TÜRKİYE'DE ANAYASA MAHKEMESİ'NİN VE ANAYASA YARGISININ İŞLEVLERİ	718

ONUNCU BÖLÜM

ANAYASANIN YAPILMASI VE DEĞİŞTİRİLMESİ

I. GENEL OLARAK.....	723
II. ANAYASANIN YAPILMASI VE DEĞİŞTİRİLMESİ SÜRECİ	723
A. Teklif	723
B. Görüşmeler ve Oylamalar	723
C. Karar	725
D. Onay	725
E. Yürürlüğe Girme.....	730

EKLER

EK I: GÜNCEL VE DİPNOTLU 1982 ANAYASASI	737
EK II: 21 OCAK 2017 TARİH VE 6771 SAYILI KANUN'LA YAPILAN ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ.....	895
A. Değişiklik Metni.....	895
B. Değerlendirilmesi	912
1. Genel Gerekçe	912
a) Madde Gerekçeleri.....	914

İÇİNDEKİLER

b) Karşılaştırmalı Maddeler	920
EK III: 1982 ANAYASASI'NDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER LİSTESİ (17 MAYIS 1987-21 OCAK 2017)	1001
EK IV: OSMANLICA-LATİN HARFLERİYLE 1808 SENED-İ İTTİFAK	1003
EK V: GÜNÜMÜZ TÜRKÇESİYLE 1808 SENED-İ İTTİFAK.....	1009
EK VI: OSMANLICA-LATİN HARFLERİYLE 1839 TANZİMAT FERMANI	1015
EK VII: GÜNÜMÜZ TÜRKÇESİYLE 1839 TANZİMAT FERMANI	1019
EK VIII: OSMANLICA-LATİN HARFLERİYLE 1856 ISLAHAT FERMANI.....	1023
EK IX: GÜNÜMÜZ TÜRKÇESİYLE 1856 ISLAHAT FERMANI	1031
EK X: OSMANLICA-LATİN HARFLERİYLE 1875 ADALET FERMANI	1039
EK XI: 1861 DEVLET BAŞKANI PADİŞAH ABDÜLAZİZ TARAFINDAN CÜLUSUNU MÜTEAKİP SADARETE GÖNDERİLEN HAT	1047
EK XII: MÜHÜRSÜZ ZARFLARDAKİ OYLARIN GEÇERLİLİĞİNE İLİŞKİN YÜKSEK SEÇİM KURULU KARARI	1049
EK XIII: 16 NİSAN 2017 TARİHLİ HALKOYLAMASININ KESİNLEŞME KARARI.....	1059
EK XIV: YÜKSEK SEÇİM KURULU'NUN 16 NİSAN 2017 TARİHLİ ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ HALKOYLAMASININ İPTALİNE YÖNELİK TALEBİN REDDİNE İLİŞKİN KARARI (1).....	1063
EK XV: YÜKSEK SEÇİM KURULU'NUN 16 NİSAN 2017 TARİHLİ ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ HALKOYLAMASININ İPTALİNE YÖNELİK TALEBİN REDDİNE İLİŞKİN KARARI (2).....	1097
EK XVI: YÜKSEK SEÇİM KURULU'NUN 16 NİSAN 2017 TARİHLİ ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ HALKOYLAMASININ İPTALİNE YÖNELİK TALEBİN REDDİNE İLİŞKİN KARARI (3).....	1127
BAŞLICA KAYNAKLAR	1149
YAZARIN ÖZGEÇMİŞİ VE YAYINLARI	1151

KISALTMALAR

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
A.e.	Aynı Eser/Aynı Yer
A.g.e.	Adı Geçen Eser
A.g.m.	Adı Geçen Makale
AK PARTİ	Adalet ve Kalkınma Partisi
Art.	Article/Madde
AYMKD	Anayasa Mahkemesi Kararları Dergisi
Any.	Anayasa
ANAP	Anavatan Partisi
AP	Adalet Partisi
AÜHFD	Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
AÜSBF	Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi
AÜSBFY	Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları
AYM	Anayasa Mahkemesi
BHS	Başkanlık Hükûmet Sistemi
Bkz.	Bakınız
BK	Birleşik Krallık
Bir.	Birleşim
BMM	Büyük Millet Meclisi
B.N.	Başvuru Numarası
CBK	Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
CGP	Cumhuriyetçi Güven Partisi
CHF	Cumhuriyet Halk Fırkası
CHP	Cumhuriyet Halk Partisi
CHS	Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi
CK	Cumhurbaşkanlığı Kararları
CKMP	Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi
CMK	Ceza Muhakemesi Kanunu
CMP	Cumhuriyetçi Millet Partisi

KISALTMALAR

GPHS	Güçlendirilmiş Parlamenter Hükûmet Sistemi
CS	Cumhuriyet Senatosu
CY	Cumhurbaşkanlığı Yönetmelikleri
Çev.	Çeviren/Çevirenler
D.	Dönem
Der.	Derleyen
DEÜHFD	Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
DM	Danışma Meclisi
Dn.	Dipnot
DP	Demokrat Parti
DSP	Demokratik Sol Parti
DTP	Demokratik Toplum Partisi
DYP	Doğru Yol Partisi
E.	Esas Sayısı
Ed.	Editör/Editörler/Yayına Hazırlayan/Yayına Hazırlayanlar
Ed. by	Editör/Yayına Hazırlayan
Eds. by	Editörler/Yayına Hazırlayanlar
ESHİD	Eşit Haklar İçin İzleme Derneği
FAC	Federal Almanya Cumhuriyeti
FC	Fransız Cumhuriyeti
EÜHFD	Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
FİYHB	Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi/ Bildirgesi/Beyanname
Gazi ÜHFD	Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
GÜHFD	Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
HA	Heyet-i A'yân, Meclis-i A'yân
HF	Halk Fırkası
Haz.	Yayına Hazırlayan/Yayına Hazırlayanlar
HFSAD	Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi Dergisi
HM	Heyet-i Meb'ûsan, Meclis-i Meb'ûsan
HP	Hürriyet Partisi

KISALTMALAR

HSK	Hâkimler ve Savcılar Kurulu
HSYK	Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
HU	Heyet-i Umûmî, Meclis-i Umûmî
HV	Heyet-i Vükelâ, Meclis-i Vükelâ
Iss.	Issue/Sayı
İçt.	İçtüzük/İçtüzüğü
İHAM	İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi
İHAS	İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi
İK	İspanya Krallığı
İKÜY	İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınları
İT	İttihad ve Terakki
İTC	İttihad ve Terakki Cemiyeti
İÜHFM	İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası
İÜHFY	İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları
K.	Karar Sayısı
Karş.	Karşılaştırınız
KDK	Kamu Denetçiliği Kurumu
KE	Kânûn-i Esâsî
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
K.S.	Karar Sayısı
K.T.	Karar Tarihi
LEE	Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
md.	Madde
MBK	Milli Birlik Komitesi
MC	Milliyetçi Cephe
MDP	Milliyetçi Demokrasi Partisi
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
MGK	Milli Güvenlik Konseyi
MGKu.	Milli Güvenlik Kurulu
MGS	Milletvekili Genel Seçimi
MHP	Milliyetçi Hareket Partisi
MHS	Meclis Hükûmeti Sistemi

KISALTMALAR

MİT	Millî İstihbarat Teşkilâtı
MM	Millet Meclisi
MP	Millet Partisi
MSP	Milli Selamet Partisi
MÜHFHAD	Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi
No.	Numara
O.	Oturum
OHAL	Olağanüstü Hal
p.	Page/Sayfa
par.	Paragraf
pp.	Pages Part/Sayfa Arası/Sayfa Sayısı
PACE	Parliamentary Assembly of the Council of Europe
PHS	Parlamente Hükûmet Sistemi
RF	Rusya Federasyonu
R.G.	Resmî Gazete
RP	Refah Partisi
s.	Sayfa
ss.	Sayfa Sayısı/Sayfa Arası
S.	Sayı
S.S.	Sıra Sayısı
SBE	Sosyal Bilimler Enstitüsü
SCOTUS	The Supreme Court of the United States/Birleşik Devletler Yüksek Mahkemesi
SDÜHFD	Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
SHP	Sosyaldemokrat Halkçı Parti
SI	Statutory Instruments
SPK	Siyasi Partiler Kanunu
SSCB	Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği
SÜHFD	Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
T.	Tarih

KISALTMALAR

Trans. by	Çeviren/Çevirenler
TBB	Türkiye Barolar Birliği
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TEK	Teşkilât-ı Esâsiyye Kânûnu
TEPAV	Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı
TİHEK	Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
TKP	Türkiye Köylü Partisi
TM	Temsilciler Meclisi
TODAİE	Türkiye ve Ortadođu Amme İdaresi Enstitüsü
T.V.	Takvîm-i Vekâyi
T.Y.	Baskı Tarihi Yok
v.	Versus/Karşı
Vol.	Volume/Cilt
Y.	Yıl
YBHS	Yarı Başkanlık Hükûmet Sistemi
YBHD	Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi
YHGK	Yargıtay Hukuk Genel Kurulu
YKY	Yapı Kredi Yayınları
YÖK	Yükseköğretim Kurulu
YTP	Yeni Türkiye Partisi
Y.y.	Baskı Yeri Yok

KISALTMALAR
